

KIEK IN DE KÖK KINDLUSTUSEMUSEUM

Suurtükitorn Kiek in de Kök

Komandandi tee 2

Linna kõrgeim kaitsetorn Kiek in de Kök, kummituslugude poolest kuulus Tallitorn, Neitsitorn ja Lühikese jala väravatorn kuuluvad mastaapsesse kaitsekompleksi koos neid ühendava linnamüüri ning bastionikäikudega.

Kiek in de Kōki kindlustustemuuseum on Tallinna Linnamuuseumi suurim filiaal. Enam kui 500-meetrine muuseumikompleks ühendab **linnamüüri, neli keskaegset torni** – Kiek in de Kōki, Neitsitorni, Marstalli ehk Tallitorni, Lühikese jala väravatorni – ja 17. sajandi lõpul ehitatud **maa-alused bastionikäigud** koos **raidkivimuuseumiga**.

Kindlustustemuuseumi eripära on, et siin ei asu ajalugu üksnes vitriinides. Ammendamatuks eksponaadiks on **ajalooline keskkond ise**. Muuseumitundides ei liigu me ainult ühest ruumist teise, vaid ka läbi ajastute, kus iga korrus, käik ja vaade avab uue kihi **Tallinna kaitseajaloost**.

Mitmed püsiekspositsiooni tutvustavad muuseumitunnid on läbinud **sisulise uuenduskuuri**. Tundide teemad on kohandatud nii, et eri vanuses õppijad saaksid töötada samas ajaloolises keskkonnas endale sobival viisil. Nooremad avastavad muuseumi mänguliste ülesannete ja lihtsate lugude vahendusel, vanematel on fookuses ajajoon, põhjused, allikad ja laiemad seosed.

Kiek in de Kōki kindlustustemuuseumi ajalooline keskkond võimaldab ilmekalt rääkida ka tänapäevastel teemadel. Muuseumitund „**Kas oled valmis? – miniõppus maa all**“ valmib koostöös Päästeametiga ning ühendab tsiviilkaitse ajaloo tänapäevase praktilise kriisivalmidusega.

KIEK IN DE KÖK KINDLUSTUSTEMUUSEUM

Neitsitorn

Lühike jalg 9A

Neitsitorni püsinäitused räägivad ajast, kui kindlustused kaotasid oma sõjalise tähtsuse, tornid kohandati eluruumideks ja linnamüüri äärde ehitati elumaju.

Minevikku ja olevikku ühendav muuseumitund „**Vesi ja linn**” jutustab Tallinna kujunemisloo puhta vee kaudu, tuues esile selle loodusvara tähtsuse läbi sajandite. Muuseumitund „**Tornid kunstis**” näitab, et linnamüür ja tornid pole pelgalt ajaloolised kaitseehitised, vaid ajalooallikad, mida saab vahetult näha ja uurida.

Kevadised liikumispäevad 20.–30. aprillil kutsuvad õpilasi linnaruumi liikuma. Loquizi rakenduse abil lahendatakse Tallinna vanalinnas ajalooga seotud ülesandeid. Orienteerumismängud „Linnamüüri jälgedes”, „T ved ja tohtrid vanas Tallinnas” ning „Tallinna legendid ja tõsielu” ühendavad liikumise, avastamise ja õppimise.

Iseseisvaks keele- ja ajaloo ppeks soovitame kasutada Kiek in de K ki p sin ituse audiogiidi, mis on eesti, inglise, soome, läti ja vene keeles. Tekstid on loodud eraldi iga keele kultuuritausta arvestades. Tänu sellele saab neid edukalt kasutada võrdlevaks keele- ja ajaloo ppeks nii muuseumis kohapeal kui ka klassiruumis.

KIEK IN DE KÖK KINDLUSTUSTEMUUSEUM

„Kaitstud linn“ **Muuseumitund**

Miks vajas keskaegne Tallinn linnamüüri, torne ja relvastatud kaitset? Ja miks ei piisanud aja jooksul enam ka kõrgest kivimüürist? Kiek in de Köki suurtükitornis uurime Tallinna kui kaitstud linna. Vaatame, kuidas tänu heale asukohale ja kaubandusele kasvas jõukas linn, mida tuli kaitsta nii müüride, väravate, tornide kui ka inimeste abiga. Õpilased uurivad linnamüüri maketti, otsivad tuttavaid torne, tutvuvad relvade ja turvisega ning saavad teada, kuidas püssirohi ja suurtükid muutsid linna kaitsmist. Tunnis selgub, et linna ei kaitsnud ainult sõjamehed. Oma roll oli ka linnakodanikel, vahimeestel, meistritel ja kaupmeestel, kelle kohustused aitasid linnal püsida. Nooremad avastavad teemat mänguliste ülesannete kaudu, vanematega arutleme kaubanduse, võimu,

linnakaitse ja sõjatehnoloogia seoste üle. Muuseumitunnile järgneb töötuba, kus meisterdame katapulte või keskaegseid pulgategelasi.

TOIMUMISPAIK: Kiek in de Köki suurtükitorni 2.–4. korrus

SIHTGRUPP: lasteae (alates kuuendast eluaastast), I–III kooliaste, gümnaasium, **LAK-õpe A2–C1 keeletasemele**

EESMÄRK: tutvumine Kiek in de Köki ekspositsiooni ja linna kaitseajalooga mängude ja tegevuste kaudu

LÕIMING: ajalugu, inimeseõpetus, ühiskonnaõpetus, kunst, **eesti keele õpe (A2–C1)**

KESTUS: 90 minutit

KEEL: eesti, vene, inglise

BRONEERIMINE:

<https://lydian.ee/kiek-in-de-kok-kindlustustemuuseum/>

„Maa-alused lood“ **Muuseumitund**

„Maa-alused lood“ on kui ajarännak Tallinna salapärasest bastionikäikudest. Teekonnal uurime, miks käigud rajati ja kes neid eri aegadel kasutasid. Kohtume linna kaitsjatega, sõja eest varjunud inimestega, nõukogudeaegse tsiviilkaitse ohvitseriga, punkaritega ja koduta inimestega. Avastame, et ajalugu peidab end nii kiviseintes ja esemetes kui ka lugudes ja legendides. Tund ühendab lugude jutustamise, vaatlemise ja tegutsemise. Nooremad avastavad käike otsimisülesannete kaudu, vanemad seostavad nähtut Tallinna ajaloo ja kodukoha muutumisega.

TOIMUMISPAIK: bastionikäigud

SIHTGRUPP: lasteaed (alates kuuendast eluaastast), I–III kooliaste, **LAK-õppe A2–C1 keeletasemele**

EESMÄRK: tutvumine haaraval viisil bastionikäikude ja nendega seotud lugudega

LÕIMING: ajalugu, inimeseõpetus, ühiskonnaõpetus, **eesti keele õpe (A2–C1)**

KESTUS: 60 minutit

KEEL: eesti, inglise, vene

KIEK IN DE KÖK KINDLUSTUSTEMUUSEUM

„Mustpead linna kaitsel“ **Muuseumitund**

Muuseumitunnis räägime Mustpeade vennaskonnast ja nende rollist Tallinnas. Keskajal kuulusid vennaskonda vallalised kaupmehesellid, kes olid tuntud ühiste eesmärkide, sealjuures ka oma pidustuste poolest. Kiek in de Kōki ekspositsioon räägib mustpeadest kui linna kaitsjatest ja esimestest tuletõrjujatest. Mustpead olid ka Tallinna esindusüksus – pidulik ja silmatorkav. Iga tähtis linnaküaline pidi nägema, et Tallinn on uhke ja kaitstud linn. Uurime mustpeadega seotud relvi, laevu ja pille ning hinnalist mälestusepitaafi. Päästame linna tulekahjust ning proovime keskaegset täpsusmängu *ringelrennen*’it.

TOIMUMISPAIK: Kiek in de Kōki suurtükitorni 0-, 1. ja 3. korrus

SIHTGURPP: II–III kooliaste, gümnaasium

EESMÄRK: tutvumine Mustpeade vennaskonna rolliga Tallinna linnaelus, kaubanduses, linna esindamises ja kaitses

LÕIMING: ajalugu, inimeseõpetus, ühiskonnaõpetus, kunst

KESTUS: 60 minutit

KEEL: eesti, inglise, vene

BRONEERIMINE:

<https://lydian.ee/kiek-in-de-kok-kindlustustemuuseum/>

■ Muuseumitunnid

„SÕDA JA RAHU. BASTIONID SÕJAS JA SÕDADE VAHEL“

Muuseumitunnis süveneme ajalukku ühe paiga kaudu. Sama ruum on olnud nii linna kaitserajatis, sõjavarjend kui ka mässuliste noorte ja eluheidikute pelgupaik. Iga ajastu on jätnud siia oma jälje. Liigume bastionikäikudes nagu ajateljel ja seostame Tallinna kohaliku ajaloo Eesti ja Euroopa ajaloo suuremate teemadega: sõjatehnoloogia areng, põhjasõda, teine maailmasõda, märtsipommitamine, külm sõda, Nõukogude aeg, taasiseseisvumine ja ajaloomälu. Tunni lõpus paneme kokku pildilise ajatelje, mis aitab kinnistada sündmuste järjestust ning näha ajaloo kihistumist koduses linnaruumis.

III kooliaste, gümnaasium (eesti, inglise ja vene keeles). 90 minutit.

UUS „KAS OLED VALMIS? – MINIÕPPUS MAA ALL“

(alates oktoobrist 2026)
Stsenaariumipõhine miniõppus toimub koostöös Päästeametiga ja viib õpilased varjendina kasutatud bastionikäikudesse. Tutvume näitusega tsiviilkaitsest ning lahendame maa-alustes käikudes meeskondlikke ülesandeid. Seostame ajaloolise kodaniku-kaitse tänapäevase elanikkonna-kaitse praktiliste igapäevaoskustega.

**I–II kooliaste (eesti keeles).
75–90 minutit.**

KIEK IN DE KÖK KINDLUSTUSTEMUUSEUM

UUS „TORNID KUNSTIS“

(alates detsembrist 2026)

Muuseumitund uurib, kuidas Tallinna linnamüüri ja torne on eri aegadel kujutatud epitaafil, ehitusjoonistustel, maalidel, fotodel ja tarbekunstis.

Vaheldusrikkal teekonnal liigume Kiek in de Köki tornist mööda müürikäiku Neitsitornini. Vaatame, kuidas sama ehtis võib olla korraga kaitserajatis, ajalooallikas, kunstiline motiiv, mälestus ja linna sümbol. Tunni lõpus on loominguline töötuba.

III kooliaste, gümnaasium (eesti, inglise ja vene keeles). 90 minutit.

UUS „VESI JA LINN“

(alates märtsist 2027)

Tallinna ajalugu ei ole kujundanud üksnes valitsejad, kaupmehed, sõjad ja linnamüürid. Sama oluline mõjutaja on olnud vesi: meri, allikad, kaevud, Ülemiste järv, veejuhe ja vallikraavid.

Tunnis uurime, kuidas vesi mõjutas Tallinna tekkimist, kasvu, kaitset ja linnaruumi muutumist. Muuseumitundis läbime kogu mitmekesise

muuseumikompleksi müüritornidest maa-aluste kaitsekäikudeni, sest need kõik on seotud vee looga.

II–III kooliaste (eesti, inglise ja vene keeles). 60–90 minutit.

■ Otsimismängud muuseumis

„VANA TORNI SEIKLUSED“

Neitsitorn on olnud kaitsetorn, saanud sõjas kannatada, muutunud elumajaks, kunstnike tööruumiks, kohvikuks ja muuseumiks. Otsimismängus uurivad õpilased Neitsitorni ja naabertorne ning otsivad eri aegade jälgi.

Teekonnal põimuvad Tallinna linnamüür, Taani lipu legend, kunstnike ateljeed, vanad kohvikud ja lood, mis teevad tornid elavaks.

I–II kooliaste (eesti, inglise ja vene keeles). 45–60 minutit.

„KIEK IN DE KÖKI SALADUSED“

Otsimismäng kulgeb läbi 550-aastase suurtükitorni eri korruste. Töölehe abil uuritakse Mustpeade vennaskonda, linna kaitsmist, linnamüüri maketti, relvi, püssirohtu, kahuri laadimist ja vaateid tornist. Õpilased liiguvad paarides, otsivad vihjeid, arutlevad ja panevad tähele detaile, mis aitavad mõista, kuidas Kiek in de Kök kaitses Tallinna ning mida räägivad esemed ja ruumid linna minevikust.

II–III kooliaste (eesti ja vene keeles). 75–90 minutit.

BRONEERIMINE:

<https://lydian.ee/kiek-in-de-kok-kindlustustemuuseum/>

■ Kevadised liikumispäevad 20.–30. aprillil

Aprill on tervisekuu. Selle puhul toimuvad Kiek in de Kōki kindlustustemuuseumi liikumispäevad kooliklassidele. Kutsume klasse muuseumist välja – Tallinna vanalinna tänavatele, väravate, tornide, müürijuppide, vanade majade ja lugude keskele. Õpilased liiguvad väikestes meeskondades Loquizi rakenduse abil ning lahendavad ülesandeid. Orienteerumismäng ühendab liikumise, tähelepaneliku vaatlemise ja ajaloo avastamise, sest vastuseid tuleb otsida ümbrusest, millest iga päev mööda kõnnime.

Valikus on kolm äpimängu:

„TALLINNA LEGENDID JA TÕSIELU“ aitab avastada, kuidas pärimus, legendid ja ajalugu vanalinnas kõrvuti elavad.

Teekonnal põimuvad Taani lipu legend, Rataskaevu näkk, kuradi pulm, timuka maja, vanad kirikud, Raeapteek ja linnakaitsesega seotud päris sündmused. Alglklasside õpilased liiguvad linnaruumis koos saatjaga, vanemad iseseisvalt Loquiz rakenduse abil.

I–II kooliaste (eesti ja vene keeles). 60 minutit.

„TÕVED JA TOHTRID VANAS TALLINNAS“

käsitleb keskaegse linna tervise, hügieeni ja ravimise teemasid. Õpilased saavad teada, kes ravisid inimesi enne tänapäevast meditsiini, millist rolli mängisid apteekrid, habemeajajad, saunamehed, seegid ja keskajale omased uskumused.

II–III kooliaste (eesti ja vene keeles). 75 minutit.

„LINNAMÜÜRI JÄLGEDES“ juhib õpilased Tallinna keskaegse kaitsesüsteemi radadele. Mängus uuritakse, miks linnamüüri, torne ja väravaid vaja oli, kuidas linn ennast kaitses ning kuidas muutusid kaitserajatised koos sõjapidamise arenguga.

II–III kooliaste, gümnaasium (eesti, inglise ja vene keeles). 90 minutit.

